

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Aurea Rosa id e[st] pre||clarissima expositio sup[er]
eua[n]gelia to||tius anni**

Mazzolini, Silvestro

Hagenaw, M.dxvi.

VD16 M 1751

Casus. xvi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70365](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70365)

contra iusticiā z peccat mortaliter: z te-
netur restituere.

Quarta. Quādo emēdo aut vendē-
do recedit a iusto p̄cio vltra dimidium
ei⁹ venditio est rescindēda. als aut si sit
infra: vel fm aliq̄s in dimidio p̄cise te-
net. z sufficite restituere qd̄ deest. vt di-
ctum est supra.

Quinta. Quicūq; volūtate delibā-
ta cupit v̄dere pl⁹ iusto p̄cio vel emere
mīn⁹ notabilr: peccat mortalk. sec⁹ si tā-
tū iclīnet ex sensualitate: s; rōne delibā-
ta nihil vult p̄ter eq̄tatē.

Sexta. Licet v̄dere rē rōne dānt pl⁹
q̄ valeat i se. i. q̄ntū valet venditor: n̄ tñ
q̄ntū valet emptor. Et itelligit q̄ntū vendi-
tor v̄dit vt seruiat.

Septima. Licet leges hūane aliqua
pmittāt iniusta impunita: tamē secus
est de diuina.

Casus. xvi.

Verit. xvi. Utz liceat
carī⁹ vendere p̄p̄ dilatiōem
p̄p̄is: Ad h̄ dico q̄ cū oportet
at p̄cū esse eq̄le rei: si res pl⁹
iusto p̄cio v̄dat sc̄l̄ter ad numeratū: ē
iniusticia. si ad r̄ps: est vsura. z si nō ex
forma: tñ p̄ualr. vt p̄z extra de vsu. i.
cluitate. vbi d̄r: q̄ ē tbi p̄tū. z si nō vsu-
ra ex forma. imo est tbi vsura q̄ ad deū
fm glo. i. c. p̄suluit. extra de vsur. Imo
z fm textū exp̄sse eccl̄a h̄ determinauit
Et declaro rōne: qz sic vendēs seruit de
p̄cio rei certo tpe: q̄ p̄cio deinde vult il-
lam exrescentiā. Nota q̄ iustū p̄ciuz
rei nō p̄sistit i indistūbilit̄ fm sc̄m. Tho-
mā. Ideo fm Scotū in. iiij. diuidit iuz-
stū p̄cū in tria p̄cia. s. Infirmū/mediū
z summū. sicut eandē peciā panni triū
extimatorz vnus possibiliter extimabit
xlj. aureis. a. i. xlj. cū dimidio. als. l.
Luz igit rē ad numeratū daret p̄ p̄cio
infimo. si rōne dilatiōis vadis vsq; ad
sumū tbi sistendo. nō peccas: qz stas in
fra līmites iusti p̄ciij. Posset tamē q̄ v̄-
dit vt seruiat v̄dere rē tñ pl⁹ q̄ p̄simi-
liter extimat valitura tēpe alio. z hoc
si in t̄pus illud intēdebat seruare. Hoc

em̄ sentit Sco. z Archie. z h̄ exp̄sse in
ca. in cluitate. extra de vsu. z in. c. si. Et
h̄ itelligo q̄ a fortiori licet v̄dere s; hac
lege: vt q̄ntū venditor voluerit ponat p̄ciū
currēs. v̄ vt soluat p̄ciū qd̄ erit tali die
Si em̄ licet nūc rē v̄dere eo p̄cio qd̄ va-
lebit tpe q̄ eā intēdo exponere fm exti-
mationē hōim: multo magis licet eo qd̄
ualebit i p̄tate. Et h̄ fit i casu meo. Et
hec itellige vt d̄m ē q̄ntū venditor fit cau-
sa amicitie v̄ beniuolētie: als illic tū ē.
Vide si vs Heruē. iij. q̄dli. v̄lri. q̄stio-
ne. Si ar nō intēdebat suare rē: vel nō
erat. pbabile rē pl⁹ valitura ē vsura fm
Archie. z extra eodē. nauigāt. Idē est
am itelligo suo mō d̄ emptorē: qz. s. l̄
cet ei nūc soluere mīn⁹ p̄cio currere tan-
tū q̄ntū p̄similr extimat res mīn⁹ val-
litura tpe acceptiōis. argu. i. c. in cluita-
te. z i c. nauigāt. Sed p̄ra: Primo
Nā res tantū valet q̄ntū v̄dit p̄. ff. ad
trebel. l. j. s. ff. de res. z. ff. ad. l. falci. q̄
rebat. z. ff. de furz. Sigs v̄xoz. s. vl. z
ff. de dona. cā moztz. Preca em̄ rez nō
ex affectu singloz s; cōlter extimant. ff.
ad. l. falci. l. p̄cia. Sol. Glo. i. c. i. cluitas
te soluit. qz i isto tractu nō fit emptio
z venditio extimatiōe cōl. Sic em̄. i. fm
extimatiōz eoz seu currētē tantū valet res
q̄ntū v̄dit p̄. Archie. ar. ij. p̄. tit. j. ca-
vij. soluit. qz res tantū valet q̄ntū v̄dit
p̄t cessante fraude minorariū p̄cium.
Ego h̄o dico vt sup̄ q̄one p̄ia. Et ad
do q̄ ad emēdū cogit aliq̄s nō solū p̄p̄
naturales necitates: s; etiā ex auiditiā
te lucrādi. sicut q̄ n̄ curāt pdere. x. i. emē-
do vt lucent inde. xv. vel. xx. Sedo. qz
q̄libz p̄ se suare indēnē. Iste ar venditor
multū dāntificat ex h̄ q̄ suā pecuniā nō
habet. Sol. Quilibet licet se indēnē ser-
uare sed nō cū dāno iniusto p̄tmi. quia
nemo debet cū alteri⁹ iactura locupl. a
tari. extra de reg. iu. li. vj. Et q̄dē si da-
mū patit iste. qz posset de sua re nūc
h̄e pecuniā quā recusat vt fular empto-
ri: tūc p̄t v̄dere dānū suū. Si aut p̄p̄
cuntā h̄e nō p̄t z inde patit dānū: nō
est equū vt emptor faciat eū indēmnē.
ex q̄ p̄p̄ emptorē nō patit. Nō em̄ tenet
de dāno qd̄ eius causa non sit. Tertio

De questiōibus impertinētibus

quia est ita consuetum. Consuetudo autē est
suis moribus institutum. vi. j. consuetudo.
Imo aliqui putant legi extra eodē ca.
vi. Sol. Nulla consuetudo naturalē eq
tate potest esse iusta secundum Thomam. Quarto
Quia aliqui creditor facit expensas in
exigendo. Et videtur quod liceat ei vendere ali
quod pro ad restituendum suū interesse: maxi
me cum hac intentione ut nihil pro accipiat
si tempore statuto debitor soluerit. Solutio
Hoc est laqueus diaboli. quod esto quod talem
habeas intentionem non potest mutari et
potes obliuisci iustum pretium et potes mor
ri et pauper remaneret in tuo libro aporthe
ca. Et propterea difficile est pecunia ob
lata remittere. Si ergo facis expensas: bene est
suis ut tibi facias pro illis recuperatione si
erit. Ellice conclusiones.

Prima. Quicumque scienter vendit ultra
iustum pretium notabiliter: mortaliter peccat
et est usurarius ex fine. et si non ex forma
si vendat ad tempus: excipiendo tamen ut
infra.

Secunda. Si iura est emere minori pre
cio quod soluit nunc res quam habebis in postea
et mortale si fiat in re notabilis.

Tertia. Quando venditor gratia empro
ris vendit quod suare volebat in aliud tempus
in quod probabitur. Et hoc est prudenter iudicium ex
timate pro valituz. Et ei vendere tantum pro
quod pro extimate valituz.

Quarta. Si autem non intendebat serua
re: vel credit quod non plus valebit non licet
et.

Quinta. Licet emproxi soluere nunc
minori precio quam credit res minus valitura
tempore reddet.

Sexta. Licet tibi vendere rem tuam
hac lege quod quam volueris pones pretium quo
posito non ultra concedes et pretio pscen
dente: nec eo descendente descendes. Ita ta
men quod pretium ponas. non quod sit pteritum sed
quod currat quando ponet. et ita quod reinten
debas seruare donec occurreret pretium tibi
bi placet.

Septima. Similiter licet vendere sub
hac lege quod detur tibi commune pretium
quod communiter currat tali die si serua
re intendis. et.

Octaua. Nulli licet pro vendere ad

tempus quam ad numeratum: dum res pretium suū
minus non excedat.

Nonā. In pretium istum multi et sepe laet
dunt: et ab eo pauci: et raro resurgunt.

Casus xvij.

Quodertodecimo septimo
Licet venditor teneat dicere
de defectu rei vendite: Ad quod tenet
secundum Thomam. h. ij. q. lxxvij.
ar. iij. Obscure. et ij. quod li. ar. x. et Pi
sanus et angelica. Doctrinam autem sancti
Thomae sic intelligo. Nulli licet pro infer
re damnū aut periculum. Quidam igitur defe
ctus dāt dānū tibi: ut pannus malus. Quid
dā pro damnū et periculum psonae vel re: ut
cibus corruptus seu venenosus: et equus ar
stus in cadēs retrosum. In primis siue defe
ctus sit secretus siue non: venditor dicere non
tenet: sed sufficit si minuat de pretio rei quan
tum apprehendit ille defectus. quod neque dānū
neque periculum inferat emproxi. Si tamen periculum
non minuat inferat dānū. In secundis autem non
tenet si sint publici. secus si occulti etiam si
minueret de pretio: quod exponeret emproxi
re periculo. Et dicit Ambrosius libro de officiis.
In tertio vicia eorum que veniunt prodi
lubent. alioquin quibus in suis emproxi trans
erunt: vult in actione vacuare. Sed
quia Tullius de officiis introducit quen
dam dicentem. Quid tam absurdum quam si
dum iussu pro pscereret: domū pestilentē
vendo. Sed. Licet non debeat defectus dicit
pro psonae: quod retraherent emproxi a psc
deratione bonitatis rei: tamen debet dici accen
denti ad emendū: quod pro oia pscerare. Se
cundo. quod si tenet dicere hoc ideo est: quod dicit
do minueret pretium. Sed hoc est falsum. quia
pari ratione vendens frumentū in loco ca
ristie. et scies multos post se delaturos
tristitiam teneret hoc dicere: quod est falsum
Solu. Non est simile: quod viciū facit re esse
minoris pretij in presenti. non autem id quod futu
rū est et nescit. Ideo ille non tenet dicere.
Ellice conclusiones.

Prima. Licet nulli teneamur dare au
xilium nisi ratione cure vel necessitatis: tamen
nulli licet inferre damnū vel periculum.

Secunda. Si defectus res est dānosus et non
est.